

Aan

Minister van SZW

nota

Brief van G.L. en G.R. Belastingdruk op IVA-uitkering

TER BESLISSING

Directie

Datum

xx xx 2023

Onze referentie

2023

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een brief ontvangen van G.L. en G.R. te U. d.d. 21 maart 2023 (bijlage 1), over verschillen in belastingdruk tussen werkenden en niet werkenden die een IVA-uitkeringen ontvangen omdat zij volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Kort gezegd vinden zij het onrechtvaardig dat zij netto minder overhouden dan werkenden. Zij vinden dat zij op een zelfde wijze moeten worden belast als iemand die werkt.

In de procedurevergadering van 4 april 2023 heeft de commissie besloten graag een reactie van u op deze brief te ontvangen (bijlage 2). Recent is een kabinetsreactie gegeven op een uitspraak van het gerechtshof over de toepassing van arbeidskorting bij een gedeeltelijke arbeidsongeschikte werknemer. Met deze reactie is gewacht totdat er duidelijkheid was over de lijn in die brief. De uitspraak van het gerechtshof gaat over een werkende uitkeringsgerechtigde. De nu voorgelegde brief gaat over mensen met alleen een IVA-uitkering die daarnaast niet (kunnen) werken.

Omdat dit onderwerp ziet op loon- en inkomensheffing wordt deze brief mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst (SFIN) beantwoord. Gelet op de privacy van de briefschrijvers worden in de brief (en eventuele bijlagen) alleen de initialen van briefschrijvers vermeld.

Ter beslissing

- Gaat u akkoord met het verzenden van bijgaande brief aan de vaste Kamercommissie, waarin wordt gereageerd op de vragen van G.L. en G.R. te U?

Kernpunten

- Het gaat om twee uitkeringsgerechtigden die beiden een IVA-uitkering ontvangen. Zij zijn niet in staat om te werken en vinden het onrechtvaardig dat grote verschillen bestaan tussen het netto inkomen van werkenden en arbeidsongeschikten. Zij willen dat voor hun IVA-uitkering hetzelfde bedrag aan verschuldigde loonheffing gaat gelden als voor loon. Daarnaast vinden G.L. en G.R. dat mensen met een handicap gelijkwaardig moeten worden behandeld en dat dit ook moet gelden voor belastingwetgeving.
- Het verschil in belastingdruk ontstaat voornamelijk omdat de arbeidskorting niet geldt voor de IVA-uitkeringen van G.L. en G.R. Arbeidskorting wordt in

principe alleen toegepast op inkomen uit tegenwoordige arbeid. Doel van (de verhoging van) de arbeidskorting is immers het stimuleren van arbeidsmarktparticipatie.

Datum
xx xx 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

- Omdat de arbeidskorting de afgelopen jaren flink is verhoogd, is het verschil in netto-inkomen uit arbeid en uitkering steeds meer voelbaar.
- De afweging of het op dit moment nog wenselijk is om de arbeidskorting alleen op inkomen uit tegenwoordige arbeid toe te passen, moet in de bredere context van het inkomensbeleid gemaakt worden.
- U geeft in de brief aan dat het demissionaire kabinet het vraagstuk uit de brief van G.L. en G.R. op het netvlies heeft en dat de SFIN dit meeneemt in de verdere (beleids)ontwikkeling van de inkomstenbelasting.
- Momenteel worden de heffingskortingen, waaronder de arbeidskorting, in de inkomstenbelasting door het ministerie van Financiën geëvalueerd. In deze evaluatie wordt ook stil gestaan bij dit vraagstuk.

Toelichting

Inhoud brief

- G.L. en G.R. hebben een tabel gemaakt die de verschillen aangeeft tussen de belastingheffing voor iemand met een IVA-uitkering en iemand met loon uit arbeid. Hieruit blijkt dat er verschil is in verschuldigde loonheffing (loonbelasting en premie volksverzekeringen) tussen uitkeringsgerechtigden en werknemers.
- G.L. en G.R. vinden het oneerlijk dat zij geen aanspraak kunnen maken op de arbeidskorting. De prikkel en het beleidsdoel die achter de arbeidskorting zit, kan hun immers niet treffen omdat zij niet kunnen werken.
- Daarnaast vinden zij dat het 'belastingprincipe' dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen, niet wordt toegepast. Volgens G.L. en G.R. is dit een constructiefout die op korte termijn moet worden hersteld.
- Zij vinden ten slotte dat mensen met een handicap gelijkwaardig moeten worden behandeld en dat dit ook geldt voor belastingwetgeving. Wat dit laatste punt betreft verwijzen ze ook naar de herziening van artikel 1 van de Grondwet.

Achtergrond

- Het verschil in belastingdruk tussen werkenden en niet-werkenden, waar de briefschrijvers op wijzen, komt met name door de arbeidskorting.
- Omdat de arbeidskorting van maximaal € 1.489 in 2010 is opgelopen naar € 4.260 in 2022 en naar € 5.052 in 2023 is het verschil tussen netto-uitkeringen en nettolonen toegenomen. De arbeidskorting is de afgelopen jaren fors verhoogd. Gevolg is dat de belastingdruk bij verdiensten uit arbeid aanzienlijk lager is dan bij uitkeringen. Het verschil in netto-inkomen tussen mensen die werken en mensen die niet (kunnen) werken is dus steeds groter geworden.
- Er is geen sprake van wat de briefschrijvers een constructiefout noemen. De (verhoging van de) arbeidskorting is een bewuste keuze van het kabinet die het belangrijk vindt dat werken loont. Op een krappe arbeidsmarkt is het extra belangrijk dat mensen worden gestimuleerd om (meer) te gaan werken dus is het van belang iedereen die de stap maakt om aan het werk te gaan of meer uren wil werken dat ook echt merkt in de portemonnee.

- In uw reactie geeft u aan dat het voor arbeidsongeschikten oneerlijk kan voelen dat alleen werkenden arbeidskorting krijgen. Zeker als iemand niet kan werken omdat sprake is van volledig en duurzaam arbeidsongeschiktheid.
- Verder stelt u dat het demissionaire kabinet oog heeft voor het verschil en dit vraagstuk meeneemt in de toekomstige (beleids)ontwikkeling van de inkomstenbelasting. Momenteel worden de heffingskortingen, waaronder de arbeidskorting, in de inkomstenbelasting door het ministerie van Financiën geëvalueerd.

Datum
xx xx 2023

Onze referentie
2023-[REDACTED]

Politieke context

- Motie van Omtzigt van 12 april 2021 die verzoekt de sterk gestegen arbeidskorting mee te nemen in de studies die nu starten en ervoor te zorgen dat berekeningen beschikbaar komen voor de gevolgen van de verhoging van de arbeidskorting op het netto-inkomen van mensen met een WIA-uitkering en aan te geven of het kabinet deze verschillen nog redelijk vindt.
- In reactie op het lid Omtzigt, die vroeg naar de relatie tussen de verhoging van de arbeidskorting en WIA-gerechtigden, heeft de SFIN in oktober 2022 aangegeven dat het kabinet met het coalitieakkoord de ambitie heeft uitgesproken om in de komende jaren stappen te zetten om het belastingstelsel te vereenvoudigen.
- Tijdens het Commissiedebat op 7 december 2022 zijn vragen aan u gesteld over de arbeidskorting die steeds hoger wordt en het effect op de netto-inkomenspositie van arbeidsongeschikten in vergelijking met werkenden.
- SFIN heeft tijdens het Commissiedebat op 13 juli 2023 aangegeven dat de jaarlijkse verhoging van met name de arbeidskorting vooral vanuit politiek oogpunt en veel minder vanuit het oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid heeft plaatsgevonden. De aangekondigde evaluatie wordt volgens planning nog dit jaar afgerond.
- Op 19 september 2023 is een kabinetsreactie gegeven op de uitspraak van het gerechtshof Den Haag over de arbeidskorting en een arbeidsongeschiktheidsuitkering.⁴ De door de SFIN ingestelde cassatie wordt afgewacht. Dit ziet op een andere situatie dan deze, omdat de G.L. en G.R. geen loon ontvangen naast hun IVA-uitkering. Door deze uitspraak laait echter wel de discussie op over arbeidskorting en uitkeringen.
- Op 20 oktober 2023 zijn de antwoorden op schriftelijke vragen over deze kabinetsreactie aan de Kamer verstuurd. De Kabinetsreactie en de beantwoording van de vragen daarover zijn in dezelfde lijn als deze reactie op de brief van de heren G.L. en G.R.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief van G.L. en G.R. te U over verschillen in belastingdruk bij	anonymiseren	Ingediend door Vaste Kamercommissie

¹ Kamerstukken TK 2021–2022, 26 448, nr. 676

² Kamerstukken TK 2022-2023, 36 202, nr. 24

³ Kamerstukken TK 2022-2023, 32140, nr. 168

⁴ 2023-0000206199, 2023Z15536

	IVA-uitkeringen, d.d. 21 maart 2023	Namen moeten anoniem blijven	Datum xx xx 2023
2	Verzoek om reactie met betrekking tot verschillen in belastingdruk bij IVA- uitkeringen d.d. 6 april 2023	Ingediend door Vaste Kamercommissie	Onze referentie 2023- XXXXXXXXXX